

תורה שבכתב

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירושו רש"י

פרשת אחרי | ניסן תשפ"ד | גיליון י"ז

יו"ל לזיכוי רבבות אלפי ישראל ע"י קרן תרי"ג
לטובת נשמת הרבני הנגיד הנכבד **הרה"ח ר' אריה (לייבל) בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל**

שבת של תורה

פנינה לשולחן השבת

צדקה - לא רק עם בני המשפחה

על הפסוק בפרשת השבוע (ויקרא טז, ב) **וְאֵל יִבָּא כָּל עַת אֶל הַקֹּדֶשׁ** (ויקרא טז, ב), אמר הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזולאטשוב זי"ע, בשם אביו הרה"ק רבי יצחק מראדוויל זי"ע, רעיון נפלא בדרך רמז:

הגמרא דורשת (כתובות נ, א) על הפסוק (תהלים קו, ג) **אֲשֶׁרִי שִׁמְרֵי מִשְׁפָּט עֲשֵׂה צְדָקָה כָּל עֵת**, וכי אפשר לעשות צדקה בכל עת? אלא, דרשו רבותינו שביבנה, ויש אומרים, רבי אליעזר, זה הון בניו ובנותיו, ע"כ. כלומר, כשאדם מפרנס את בניו ובנותיו באופן תמידי, בכך הוא זוכה לתואר 'עושה צדקה בכל עת'.

אולם, יש בני אדם הפוטרם עצמם מלתת צדקה לאחרים, בטענה שהם כבר יוצאים ידי חובת צדקה בכך שהם זנים את בני משפחתם ומקיימים בעצמם 'עושה צדקה בכל עת'.

על כך בא הפסוק כאן ואומר: **וְאֵל יִבָּא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ**, כלומר, בצדקה כזו שאדם עושה 'בכל עת' עם בניו ובנותיו, בכך לא יבוא אל הקודש, בכך לא יוכל לקדש את נשמתו, רק בעושה צדקה גמורה עם אנשים אחרים.

מתוק מדבש!

חיים של תורה

מעלת חשיבות לימוד פרשת השבוע עם פירושו רש"י הק'

שגור על לשונו בעל פה

"מעולם לא עבר על הגה"ק רבי חיים פאלאג'י זי"ע שבוע מבלי ללמוד פירוש רש"י על כל הפרשה, עד שפירושו רש"י על כל פרשיות התורה היה שגור על לשונו בעל פה ככתבו וכלשונו" (עדות בנו הגה"ק רבי אברהם פאלאג'י זי"ע בספר צוואה מהחיים ח"ב אות סח)

טערי תורה

מבט מסכם ומבוא לפרשת השבוע

מה בפרשה?

פרשת אחרי עוסקת בחציה הראשון בסדר עבודת יום הכיפורים בבית המקדש, ובהמשך באיסורי שחיטת קרבנות חוץ למקדש, ובסיום – פרשת ההתרחקות מעריות.

עבודת יום הכיפורים • שחטי חוץ • התרחקות מחוקות הגוים ומעריות

קרבות מחוץ למקדש.

ד. איסור אכילת דם

היות ונפש הבהמה נמצא בדם אסור לאכול את דמה. כמו כן יש לכסות את הדם לאחר השחיטה.

ה. נבלת עוף טהור

נבלה של עוף טהור מטמאת את האדם בשעה שהבשר נוגע בבית הבליעה, גם ללא מגע בידיים.

ו. חוקות הגוים

התורה מזהירה להתרחק ממנהגי הגוים וחוקותיהם. ולא להעביר את הבן לעבודה זרה הנקראת 'מולך'.

ז. התרחקות מעריות

בפרשה מפורטת בהרחבה רשימת קרובי המשפחה האסורים משום עריות, והתורה מזהירה את ישראל להתרחק מעריות ותועבות למען לא תקיא אותם ארץ ישראל.

מבט על פרשת קדושים הבעל"ט:

נושאי הפרשה: מצוות שונות בין אדם למקום ולחברו • מתנות עניים • התרחקות מעבודה זרה ומעריות

מה בפרשה: מצוות שונות בין אדם למקום ובין אדם לחברו | מצוות הנוגעות למתנות עניים | מצוות הנוגעות לאכילת קרבנות | מצוות התלויות בשדה | איסורי אוב וידעוני ומולך | התרחקות מעריות והעונש עליהם.

א. כניסה לקדש הקדשים.

ב. עבודת יום הכיפורים.

ג. איסור הקרבה חוץ למקדש.

ד. איסור אכילת דם, וכיסוי הדם.

ה. נבלת עוף טהור.

ו. חוקות הגוים.

ז. התרחקות מעריות.

א. לפני ולפנים

בימות השנה הרגילים חל איסור להיכנס לקדש הקדשים. רק אחת בשנה, ביום הכיפורים, בעת עבודת הקטורת, מותר רק לכהן הגדול כשהוא לבוש בגדי לבן, להיכנס פנימה.

ב. עבודת יום הכיפורים

ביום הכיפורים מקריב הכהן מכספו הפרטי פר לחטאת ואיל לעולה. ומכספי בני ישראל שני שעירים, אחד לחטאת והשני נשלח למיתה לעזאזל, ועוד איל לעולה.

במהלך היום מחליף הכהן את בגדיו חמשה פעמים, ובכל החלפה הוא זקוק לטבילה וקידוש ידיים ורגליים. הכהן מקטיר קטורת בקודש פנימה, וכן זורק מדם הפר והשעיר אחת למעלה ושבע למטה, הן בקודש פנימה, והן על הפרוכת ועל המזבח הפנימי.

ג. שחטי חוץ

מיום הקמת המשכן חל איסור לשחוט ולהקריב

לאור בקשות חוזרות ונשנות מאת המוני בני תורה בכל אתר ואתר **נערכים אנו בס"ד להפצת**

הגיליון השבועי בפורמיט דפוס

בתפוצה רחבה בערי ארה"ק, בבתי הכנסיות, בהיכלי הישיבות והכוללים ובמוקדי הפצה שונים

אם הנכם מעוניינים להשתתף בהפצת התורה וזיכוי הרבים אנא פנו אלינו והקימו מוקד הפצה באזור מגוריכם

פרטים נוספים והרשמה להקמת מוקד הפצה באמצעות קו 'קול התורה' 02-500-20-18 בשלוחה 6 בעמדות 'דברים' או באמצעות דוא"ר gts025002018@gmail.com

בדרך התורה

אחרי מות שני בני אהרן (ויקרא טז, א)

אנחה לא נשמעה מפיו ודמעה לא נראתה על פניו הקדושות של רבינו החפץ חיים ז"ל בפטירתו בנו הגאון רבי אברהם זצ"ל. רק אמרו לציבור אמר שאבד גאון גדול שבגיל שש עשרה כבר חידש חידושי תורה כאחד הגדולים וסיים "ה' נתן וה' לקח ימי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם, עתה ידעתי כי יהודי אני!"

והסביר את כוונתו באומרו 'עתה ידעתי כי יהודי אני', על פי המסופר שבתקופת האינקוויזיציה בספרד, שחטו פעם הרשעים צמאי הדם לעיני אם צדקנית את שני ילדיה האהובים והיקרים. אשת החיל נשאה אז עיניה למרום ובלב מחווק לחשה תפילה ואמרה: רבוננו של עולם! אמנם מאז ומעולם אהבתיך, אך כל עוד היו לי ילדי היקרים והחביבים היה לבי חלוק לשנים, עוד נתבצר שם מקום לאהבה גם בשבילם, ואילו עתה, לאחר שילדיי כבר אינם, הפך לבי כולו קן לאהבתי הלוהטת אליך, ורק אליך בלבד! עתה יכול אוכל לקיים באמת מצוה זו של 'אהבתי את ד' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך'.

הפטיר החפץ חיים והכריז בהתלהבות: "רבוננו של עולם! את כל האהבה שאהבתי עד עתה את בני, הריני מוסר מעתה לך, מעתה אני אוהב רק אותך!"

סטירה בליל יום כיפור

פי ביום הזה יכפר עליכם (ויקרא טז, ד)

בעיר יענעווא שימש רבי יעקב זצ"ל כשמש בית הכנסת וגם כשליח ציבור. באחת השנים, האריך מאוד בתפילת הלחש בליל יום הכיפורים, עד שכל המתפללים סיימו כבר את תפילת הלחש והוא עומד עדיין ומתפלל. כשגמר תפילתו ופסע לאחוריו שלש פסיעות, ניגש אליו עשיר אחד מראשי הקהל, סטרו על לחיו והוכיח אותו לעיני קהל ועד: 'איך אתה מעז להאריך כל כך בתפילתך? כולם צריכים להמתין עליך?!'

רבי יעקב לא ענה לו כלום, רק חזר את השלש פסיעות והתחיל לומר את הפיוט 'עלה וכו'. רבים מהמתפללים חרה להם הדבר, אך לא רצו לבלבל את מהלך התפילה ושתקו לפי שעה.

לאחר יום הכיפורים בא אל רבי יעקב אחד הנגידים ואמר לו: 'בבקשה מכם, תמכרו לי את הזכות של השתיקה ששתקתם על סטירת הלחי שנתנו לכם בליל יום הכיפורים. כל מה שתדעו אתנו לכם עבור זה'. ענה לו רבי יעקב: 'האמינו לי שאין לי מה למכור, כי תיכף ומיד, עוד טרם חזרתי את השלש פסיעות, מחלתי לו מחילה גמורה בלי שום תרעומת כלל, כי בוודאי הוא צודק, אין זה מן היושר שכל הקהל ימתין שהשמש יסיים את תפילתו...'

אמרו צדיקים: רעש גדול התעורר בשמים על התמימות הזו של רבי יעקב, לא רק שלא התרגע על זה שהכהו וביישו

כרטיסי טיסה במסגרת

ואת חקתי תשמרו ללכת בהם (ויקרא יח, ד)

יהודי חשוב ויקר מאמריקה שבנו הגיע למצוות, רצה להעניק לו מתנה גדולה וייחודית והודיע לו שלקראת הבר מצווה הם יסעו לארץ ישראל. שם יזכו להיכנס אל מן הגאון הגדול רבי שמואל הלוי וואזנר זצ"ל, בעל שבט הלוי וגאב"ד זכרון מאיר, שיניח לבחור את התפילין בפעם הראשונה.

התרגש הילד עד מאוד מהמתנה, והחל להכין את עצמו היטב לקראת הנסיעה. כשבוע לפני הנסיעה התקשר האב אל מרן בעל שבט הלוי לקבל ברכה לקראת הנסיעה, אולם לתדהמתו הוא שומע את בעל שבט הלוי אומר לו בטלפון: 'לדעתי לא כדאי לכם להגיע לארץ ישראל!'

מה קרה? - שאל האב ההמום 'הרי הילד מתרגש ומתכוון לכך זמן רב!' הסביר הרב וואזנר: 'כונן שיש עניין שהפעם הראשונה שבחור מניח תפילין יהיה זה אצל רב, אבל האם חשבת, אבא יקר, כמה מראות בלתי ראויות עלול הילד לראות חלילה במהלך הדרך הארוכה שיעשה מאמריקה לארץ ישראל? בשדה התעופה, בדרכים, במטוס, וכי הצר שווה בנוק המלך?!'

שאל האב: 'ומה אעשה עם הכרטיסים שכבר קניתי, במחיר של כאלפיים דולר?' ענה לו הרב וואזנר תשובה מופלאה: 'לך תקנה בחנות מסגרת גדולה ומפוארת תליתית תמונת, ותכניס לתוך המסגרת את שני כרטיסי הטיסה, ותכתוב מעליהם באותיות גדולות "הקרבתו שני כרטיסים אלו שמחירים אלפיים דולר, על מנת שהבן יקיר שלנו יישאר עם עיניים טהורות!"'

במסירות נפש

כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו (ויקרא יח, א)

בתקופה בה כיהן מרן הגאון הגדול רבי עובדיה יוסף זצ"ל ברבנות העיר קהיר שבמצרים, שמע דברים קשים על אחד השוחטים שם, שהוא מחלל שבת, ומוכר בשר טריפה במקום כשר ועוד. לאחר שמרן קיבל על כך גם עדות ממפקח הכשרות שראה בעיניו איך אותו שוחט חותם חותמת כשרות על בהמות טריפות, גמר בדעתו שחייבים לסלקו מתפקידו לאתגר.

למרות שכל בני העיר היו יראים מפני שוחט זה שהטיל חיתתו על בני אדם, קיים מרן הרב עובדיה בעצמו 'לא תגורו מפני איש', והכריז שאסור לו לשחוט. אותו שוחט נבל המשיך לרדוף את הרב עובדיה במשך שנים רבות, עד שפעם אחת הגיע השוחט אל ביתו של הרב עובדיה עם אקווד ואיים להורגו אם לא יחזירו לתפקידו. לא התרגש מכך הרב עובדיה וענה לו בניחותא: 'אשמח מאוד לעזור לך למצוא עבודה אחרת, אבל בשחיטה לא אתן לך לעבוד, אתה מכשיל את הרבים!'

כמו מלאכים

אחרי מות שני בני אהרן (ויקרא טז, א)

ביום ח"י בתמוז שנת תש"ב, כשששה הרה"ק רבי חנה מקאלאשיץ ז"ע בעיר פריסטיק, יצאה פקודה שכל אחד יבוא תיכף ומיד לרחובה של העיר, שם ערכו הנאצים הצוררים ימ"ש סלקציה, מי לחיים ומי למוות. היו אלו בעיקר הנשים, הילדים ותשושי הכח שנשלחו להריגה, בנייהם גם אמו של רבי חנה, וזוגתו הרבנית, כל ילדיה וכלותיו, ובסך הכל 30 נפשות ממשפחתו הובלו ליצר הסמוך, ונרצחו שם ביום ההוא בערב שבת קודש, ה' יקום דמם.

כשהגיעה הידיעה על רציחתם של כל בני המשפחה, התגלה הרה"ק רבי חנה ז"ע בכל רוחב שיעור קומתו, ובגבורה וקדושה נפלאה ונוראה התאושש והשליט והגביר את עוצם אהבתו ליוצרו על רגשי לבו ולהצדיק עליו את הדין, ועוד קמה רוח בקרבו לקרוא לבנו בקול של מנוחה ונופש: דוד לייביש! השבת עומדת לבוא, וצריכים להכין את התבשילים לכבוד השבת! רבי דוד לייביש הציץ על אביו בעיניים בוהות, ודברי אביו לא נכנסו לאוזניו, כי היה לבו אטום וקפוא.

צעק שוב רבי חנה בהתלהבות: 'דוד לייביש! נעבוד את הבורא כל העולמים כמו מלאכים, גם למלאכים ושרפים אין אימהות, למלאכים גם אין נשים, למלאכים גם אין ילדים, הנה בא שבת, מעתה נעבוד את הבורא כמו המלאכים!'

כדי נסער בליל שבועות

בזאת יבא אהרן אל הקדש (ויקרא טז, ג)

עד היום מתרפקים תלמידי ישיבת כנסת ישראל סלבודקה בבני ברק בזכרונותיהם על לילות חג השבועות במחיצתו של מרן הגר"י אברמסקי זצ"ל. שהיה מוסר שיעור באמצע הלילה בעניא דיומא בהיכל הישיבה, לאחר השיעור היה אומר דברי התעוררות בשגב היום.

באחת השנים מספר הגאון רבי מיכל זילבר שליט"א, כשגמר את השיעור הסיר את משקפיו וקרא בהתרגשות עצומה: "אני מאמין אמונה שלמה בדברי התנא דבי אליהו, שכל תלמיד חכם שיושב וקורא ושונה ועוסק בתורה הקב"ה יושב נגדו וקורא ושונה עמו. כל אחד מאיתנו שיושב ולומד, הקב"ה יושב נגדו ולומד איתו ממש" ובמילים אלו התייפח בכבי נסער לעיני כל התלמידים.

הרושם היה כביר ואף אחד מהתלמידים כבר לא היה צריך דברי התעוררות נוספים על קבלת התורה.

זאת התורה

ביאורי מושינים ומונחים בתורה

"אין קטגור נעשה סיגור" - דבר ששימש

בעבר לעבירה או שהוא מזכיר דבר ששימש לעבירה, אין משתמשים בו לשם מצווה הבאה לעורר זכות על ישראל. לפיכך הכהן הגדול הנכנס ביום הכיפורים לקדש הקדשים אינו לובש את כל שמונת הבגדים, מאחר וחלקם עשויים זהב, מה שמזכיר את חטא העגל שנעשה מזהב, ואין הזהב - הקטגור, נעשה סיגור ביום הכיפורים בו הכהן מסגור ומכפר על ישראל.

כשם שאין הקטגור המלמד חובה על הנאשם נהפך לסגור המלמד זכות, כך אין משתמשים בדבר ששימש לעבירה או לפעולה שלילית לשם מצווה או לפעולה חיובית.

"בית הפרווה" - רש"י מזכיר בפרשת השבוע את טבילת הכהן הגדול ביום הכיפורים במקווה אשר ב'בית הפרווה'. היה זה מקום בגג העזרה, בבית המקדש השני. יש סוברים שנקרא כך על שם האדם שבנאו; ויש סוברים שנקרא כך על שם מכשף ששמו 'פרווה' שחתר בקיר

נמצא בבית בלעיתו, הריהו מטמא בגדים וכלים שנוגע בהם באותה שעה.

"כהן משיח ומרובה בגדים" - כשהיו ישראל במדבר וכן בימי בית ראשון היה הכהן הגדול נמשח בשעת מינויו בשמן המשחה, ועל שם כך היה נקרא: "הכהן המשיח". אולם מימי המלך יאשיהו ואילך, ובזמן בית שני, גנזו את שמן המשחה, ולכן היה הכהן הגדול מתחנך רק בלבישת שמונה בגדים, בשונה מכהן הדייט הלוש רק ארבע בגדים, ועל שם כך נקרא בשם: "מרובה בגדים".

"אין מזהירין מן הדין" - בפרשת השבוע מזכיר רש"י את המושג 'אין מזהירין מן הדין', כלומר: אי אפשר להעניש על חטא שאזהרתו אינה מפורשת בתורה אלא ללמד מכה דין של 'קל וחומר', לדוגמא: אם התורה אוסרת להתחתן עם בת-בנו, למה יש צורך ללמוד את איסור בתו מגזירה שווה, והרי יש ללמוד זאת בקל וחומר, אם בת-בנו אסורה, כל שכן שבתו, אלא שאין מזהירין מדין קל וחומר.

פולמוס קו-התאריך בעיר קופה

פרשת השבוע אנו קוראים על מצות התענית ביום הכיפורים, והנה, בעיצומה של מלחמת העולם השנייה, בשנת תש"א, נמלטו כארבעת אלפים יהודים מאירופה הבווערת ליפן, וחנו בעיר הנמל המרכזית קופה. עם התקרב חודש תשרי של שנת תש"ב, ניצבו הפליטים בפני שאלה הלכתית חמורה: באיזה יום עליהם לצום ביום הכיפורים?

מה היתה השאלה?

היכן הוא קו התאריך?

ובכן, כדור הארץ כשמו כן הוא: כדור עגול מכל צד, שאין לו תחילה וסוף, והשמש מקיפה אותה תמיד ללא הפסק. כשהשמש מסיימת סיבוב שלם מסתיימת יממה אחת, ומיד אחר כך כשהוא ממשיך את הסיבוב וכך מתחיל היום השני.

מאחר ומדובר בסיבוב תמידי, נשאלת השאלה הפשוטה, באיזה נקודה על גבי הכדור נגמר הסיבוב ומתחיל סיבוב חדש? לפיכך יש לקבוע קו מסוים בעולם (כמובן קו בלתי נראה, ותיאורטי) הנקרא 'קו התאריך', ששם מסתיים הסיבוב, כלומר שנגמר היום של אתמול, וכאשר השמש תעבור את הקו הזה יתחיל היום שלמחרת. וממילא אם יהיו שתי מדינות סמוכות והקו עובר ביניהם, והשמש זורחת על שתי המדינות בשווה, הרי במדינה שלפני הקו יהיה זה עדיין צהרי יום ראשון, ובמדינה שמעבר לקו יהיה זה כבר צהרי יום שני.

90 מעלות או 180 מעלות

באופן כללי ישנם שתי שיטות מרכזיות בהכרעת מקום קו התאריך.

שיטה אחת - שיטת בעל המאור (מסכת ר"ה כ, ב) והכוונה (מאמר שני) ועוד, שקו התאריך הינו 90 מעלות (שש שעות) לצד מזרח של ירושלים.

שיטה שניה - דעת הרבה פוסקים, שקו התאריך הוא 180 מעלות (ר"ב שעות) מירושלים, דהיינו שהקו עובר בדיוק מול ירושלים בצד השני של הכדור.

למעשה, המחלוקת בין שני השיטות נוגעת למעשה כלפי אותם מדינות ואיי הים הנמצאים בשטח של אותם 60 מעלות השנויות במחלוקת, דהיינו בין קו

התאריך האחד של 90 מעלות לקו התאריך השני של 180 מעלות. שלדעת בעל המאור אותו מקום הוא עדיין לפני קו התאריך (שהרי לשיטתו קו התאריך הוא 90 מעלות למזרח), ועכשיו הוא יום שבת, ולשאר השיטות הרי שעכשיו הוא יום ראשון.

מתי הוא יום כיפור?

מאחר והעיר 'קובה' נמצאת בשטח שבין שני קווי התאריך [בערך מאה מעלות מזרח לירושלים], לא ידעו הפליטים להכריע האם הם נמצאים לפני קו התאריך או לאחריה.

בכל השבתות ששהו שם היו שהחמירו על עצמם שלא לעשות מלאכה גם ביום ראשון, מלבד יום השבת, אולם עם התקרב צום יום הכיפורים, שבאותה שנה חל יום הכיפורים בארץ ישראל ביום רביעי, נחרדו איש אל רעהו מה יעשו, שהרי לא יוכלו לצום יומיים?

דעת החזון איש

מהעיר קובה אשר ביפן הופנתה השאלה אל גדולי התורה ועמודי ההוראה שבארץ ישראל, אלא שהתשובות שקיבלו לא היו שוות. רבינו החזון איש זצ"ל היה נחרץ בדעתו שההלכה היא כדעת בעל המאור ושאר הראשונים שקו התאריך עובר 90 מעלות ממזרח, וממילא הם נמצאים לפני קו התאריך, ולכן עליהם לצום למחרת, ביום חמישי.

דעת שאר גדולי ארץ ישראל

מאיך, הגאון רבי יחיאל מיכל טיקוצינסקי זצ"ל האריך לברר שקו התאריך הוא 180 מעלות מארץ ישראל, ולכן האי קובה נמצא אחרי קו התאריך ועליהם לצום ביום רביעי. כדעתו סברו כמה מגדולי וצדיקי הדור שחזיקו את דיו.

אסיפת הרבנים לפני יום כיפור

ביום ד' בתשרי תש"ב נערכה אסיפת רבנים וגאוני תורה בארץ ישראל, והכריעו שיש להמשיך לצום כמנהג המקום ביום רביעי ולא לדחות ליום חמישי. וכך שיגרו במכתב לפליטי קובה שכן יעשו.

מאיך, החזון איש היה איתן בדעתו לצום ביום חמישי, ואף שלח להם מברק: "אחים יקרים, אכלו ביום הרביעי

וצומו ביום החמישי, ואל תחשו לשום דבר".

סוף דבר

בסופו של דבר שאלה זו לא היתה נוגעת למעשה, כי באורח פלא, רובם המכריע של הפליטים עזבו את קובה סמוך לראש השנה, כך שהשאלה הייתה מיותרת. ובין שאר הפליטים שנתרו, היו שצמרו רק ביום רביעי, והיו שצמרו גם ביום חמישי ואלו פחות מכשעור. והיו גם כמה יחידים סגולה שבמסירות נפש צמו יומיים.

סוגיא זו של קו התאריך רחבה מארץ מידה ועמוקה מני ים, והרוצה להרחיב את ידיעותיו ימצא את שאהבה נפשו בכל הספרים הרבים שחוברו בעניין זה.

תגובות לדעת תורה מצורע

בנוגע לשאלה על הסיפור שמופיע בכמה ספרים שהחפץ חיים למד ממעשה שהיה עמו שאסור לאדם לדבר לשון הרע על עצמו, והרי בספרו חפץ חיים מביא מהילקוט שמעוני שמותר לאדם לדבר על עצמו. והבאתם תירוץ שאין כוונת הירושלמי שמותר לדבר אלא שהקב"ה מחל על החטא שדיבר על עצמו.

רציתי לציין מה שראיתי בזה בספר עמק אבות שכתב, שבתחילה קודם אותו מעשה סבר רבינו החפץ חיים זי"ע שמה שכתוב שם 'שרא לך' פירושו 'מותר לך', ולכן העתיק בספרו חפץ חיים הלשון 'עליך אתה רשאי לומר כן', אבל אחרי אותו מעשה נתגלה לו שהפשט בילקוט שמעוני הוא אחר, ומה שכתבו 'שרא לך' פירושו 'מחול לך', וזה שאמר החפץ חיים שהתגלה לו שאסור לאדם לדבר אפילו על עצמו, דהיינו שנודע לו פשט חדש בילקוט שמעוני.

בברכה מרובה

שרגא צבי. ז. תל ציון

רוצים להעמיק ולהרחיב אודות פולמוס זה? יש לכם הערות והוספות?

שלחו לנו gts025002018@gmail.com

com ונשתדל בס"ד להביא את הפנינים המובחרים של לומדי התורה

תורה והלכה נושאים הלכתיים מתוך הפרשה

איצר התורה יהלום מתפרשה

האם רצוי שכל אחד יבצע כיסוי הדם במנהג הכפרות?

לשאלה זו בספרו האלף לך שלמה (יו"ד סימן כ"א) והוא כותב להצדיק את המנהג, בנימוק שכל האיטור להרבות בברכה שאינה צריכה, הוא רק כשאין תוספת קיום מצוה, אבל כשיש תוספת מצוה אין איטור להרבות בברכות, וכאן הרי יש תוספת מצוה דאם השוחט היה מכסה את כל השחיטות היה רק איש אחד עושה מצוה, משא"כ כשנותן לכל אחד לכסות, אזי עושים הרבה אנשים מצוה.

יסוד זה אנו מוצאים גם בשו"ת הלכות קטנות (ח"א סימן קט"ז) בנוגע לשאלה על אחד שהיו לפניו כמה בהמות לשחוט, וביקר עליהם ובא אחד ושחט, שאין בזה משום ברכה שאין צריכה, מאחר ויש תוספת קיום מצוה.

כשאנו רוצה לצאת מחברו

מהלך אחר כתב בשו"ת דברי שאול (יו"ד סימן כח אות ג) שבמקרה והאיש אינו רוצה לצאת ידי חובה בברכת חברו, אין בזה משום איטור מרבה בברכות, ולא כמו שמביא המג"א (סימן רי"א ס"ק ז) מביא בשם המבי"ט שמחמיר גם במקרה כזה. ועוד בשאלה זו: ראה שו"ת מהרש"ם סימן א', שו"ת תשובה מאהבה ח"ב סימן ו.

בפרשת השבוע אנו לומדים על מצות כיסוי הדם בעפר, כאמור (ויקרא ז', יג): וְשִׁפְףְךָ אֶת דָּמֹו וְכִסְוֹהוּ בְעֶפְרָי.

מצוה זו אינה מצויה ברוב ימות השנה אצל סתם בני אדם משמשים כשוחטים בבתי משחטה. אולם בערב יום הכיפורים, או בעשרת ימי תשובה, בעת עריכת מנהג הכפרות נפגשים יהודים רבים במצוה זו, ואף נהוג לבקש רשות מהשוחט לקיים בעצמם את מצות כיסוי הדם, וכל אחד ואחד מברך בעצמו ברכת 'וצונו על כיסוי דם בעפר'.

ברכה שאינה צריכה?

מנהג זה שהיה מקובל כבר לפני מאות שנים, עורר שאלה בהיכלם של גדולי הפוסקים, האם אכן רצוי וראוי שכל אחד יברך בעצמו על כיסוי הדם, או שמא מוטב שרק השוחט בעצמו יכסה את הדם ויברך פעם אחת בלבד על כיסוי הדם, ולא יעניק השוחט רשות לכל אחד לכסות, משום שיש בכך חשש של ברכה שאינה צריכה, בריבוי ברכות לחינם.

כשיש תוספת קיום מצוה

רבה של ברודי, הגה"ק רבי שלמה קלוגר זי"ע, נדרש

אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וְחֵי בָהֶם (ית, ה)

אל תסתפקו רק בקיום המצות בלבד, אלא השתדלו שהתורה תשפיע על כל חייכם, 'וחי בהם' - שגם האכילה ושתייה וכל חייכם יהיו לעבודת ה'. (דברי יהושע)

וְאֵת חֻקֵי תְשִׁמְרוּ לְלִבְתָּם בָּהֶם (ית, ד)

עיקר העבודה ביהדות הוא שלא יעמוד אדם תחתיו, ולא יקפא על שמריו, אלא תמיד ילך ויתקדם במדרגות הקדושה, העיקר 'ללכת בהם!'. (כתב סופר)

אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וְחֵי בָהֶם (ית, ה)

ולא שימות בהם (יומא פה, ב) אמנם למות על קידוש ה' הוא דבר גדול, אבל מדרגה גדולה יותר היא - לחיות על קידוש ה'! וחי בהם! (מרן הגרא"מ שך זצוק"ל)

וְכַפֵּר עַל הַקֹּדֶשׁ (טו, טז) ויכפר

בדיבורים (תרגום יונתן) הנהן יכפר על עבירות של דיבורים אסורים בקדוש, כגון שיחה בשעת התפילה, או דיבורי חול ביום שבת קודש. (דברי ישראל)

אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וְחֵי בָהֶם (ית, ה)

אין לקיים את מצוות כמצוות אנושים מלומדה, כי אז המצוות יבשות וחסרות חיים, רק צריך לעשותם בכל לב ונפש מתוך חיות, וחי בהם! (בעל שם טוב הק')

אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וְחֵי בָהֶם (ית, ה)

יש לאדם להזדווד לקיים מצוות בעודו צעיר ומלא חיים, 'וחי בהם!' ולא להתחיל להיות צדיק בוקנותו כשהולך למות (הרה"ק רבי מנחם מענדל מקוצק). (הרה"ק רבי מנחם מענדל מקוצק)

חידודי תורה

פרפראות וחידודים

על פרשת השבוע ופירושי רש"י הק'

יוסיף דעת'

רחיצה מהכיור או מכלי?

בפרשת השבוע כותב רש"י (טז, ד) שעל כל החלפת בגדים ביום הכיפורים היה הכהן טעון טבילה ושני קדושי ידים ורגלים מן הכיור, והשאלה עצומה: איך כותב רש"י שהכהן היה רוחץ ידיו מזה כיור ממש, והרי מפורש בגמרא (יומא, מג, ב) שביום הכיפורים לא היה הכהן רוחץ מזה כיור ממש, אלא מכלי של זהב שהיו ממלאים בו מים!

'חידה בפרשה'

המלך!

מצא בפרשה, בחומש ו/או ברש"י, את המילים הבאות: 'גזירת המלך'; 'מלכותי'; 'מלך'; 'בן-מלך'?

פתרון חידות - פרשת מצורע:

יוסיף דעת - תשובות נבחרות מתוך אלפי התשובות שהתקבלו במערכת:

- א. נגעי בתים הם אכן עונש, אבל במקום העונש שם גם חסדי ה' (דברי יוד)
- ב. נגעי בתים הם בשורה טובה לקבל המטמונית, והעונש הוא שהוא מקבל את המטמונית בדרך זו ולא בדרך כבוד (דרש משה; איילת שחר).
- ג. רק לאחר ששב בתשובה על החטא היה מנלה את האוצרות ואם לא שב לא היה מוצא את האוצרות (שערי אורה).
- ד. רק בתחילת כניסתם לארץ היה זה בשורה טובה, אבל בשאר הדורות היה זה עונש (משכיל לדור).

חידה בפרשה:

- א. רש"י יד, ט: אין צורך לגלח שערות שבמקום נסתר, רק שערות גלויות.
- ב. רש"י טו, יא: בשעת הטבילה אין צריך ביאת מים רק למקום גלוי ולא למקום בית הסתרים.
- ג. רש"י טו, יח: אין בית הסתרים נטמא.

מדור חידודי תורה מופיע במערכת מדי יום שלישי
תשובות ופתרונות ניתן להעביר עד יום ראשון בשעה 24:00
ב'קול התורה' 02-5002018 או ב'נדירים פלוס'
בין המשיבים נכונה מתקיימת הגרלה שבועית:
יוסיף דעת - כרטיספר בסך 200 ש"ח חידה בפרשה - כרטיספר בסך 100 ש"ח

סודו של חומש ויקרא?

אחרי דרך מבוא השלום והברכה, להרננים החשובים והעסקנים הנכבדים, מזכי הרבים במפעל תורה שבכתב!

'מה הסיבה שכל כך הרבה אנשים מגששים בחומש ויקרא כמעט כסומא בארובה, וחסרה להם בהירות בהבנתו?' - זו השאלה שעלתה בדיון בקרב קבוצת אברכים אצלנו בכולל, בין הסדרים.

אשתף אתכם בתמצית התשובות שעלו בדיון. חלקם טענו שמאחר ורוב אנשים לומדים בתלמודי תורה ובישיבות את סדרי 'מועד נשים ונוזיקין', ופחות את סדרי 'קדשים טהרות', לכן המושגים מעורפלים ולא מוכרים. אחרים טענו, שהסיבה נעוצה בימי הילדות כאשר חלק ניכר מפרשיות ויקרא 'נופלות' בימי בין הזמנים של חודש ניסן, כך שאין הזדמנות ללמוד ולסכם אותן כהוגן. יש שהסבירו שסיבה זו נוגעת לא רק לימי הילדות, אלא גם למבוגרים שפחות מקדישים זמן ללימוד

יש לכם סיפור משנה חיים? רואים הצלחה מיוחדת בלימוד? תרצו לשתף את הקוראים? שלחו לנו את הסיפור האישי שלכם לפרסום במדור זה באמצעות דוא"ל GTS025002018@gmail.com או הקליטו את הודעתכם באזור האישי בקו 'קול התורה' 02-5002018 או ב'נדירים פלוס' com

יגדיל תורה

ערכונים מהמעטפה ומשמע במפעל העולמי תורה שבכתב

שימו לב - הודעה חשובה!

היות ואנו עוברים בס"ד בשבועות אלו

להפצת הגיליון השבועי אף בפורמט דפוס

החל מהשבוע הבעל"ט ישתנו מועדי פרסום חלק מהמדורים

שמות הזוכים | פתרונות ל'חידודי תורה' ו'יוסיף דעת' | תגובות קוראים

יופיעו בעז"ה כל שבוע בפרע של שבועיים, ולא שבוע כפי שהיה עד כה

(דהיינו - לדוג': בפרשת אמור יופיע הפתרונות וכו' של השבוע פרשת אחרי וכו')

חיילכם לאורייתא

ברכת הצלחה שגורה מעומק לב לרבבות אלפי

בני התורה אברכי הכוללים ותלמידי הישיבות

השבים לחבוש ספסלי דבי מדרשא

עם התחלת זמן הקיץ הבעל"ט

יהא רעוא קדם נותן התורה ברוך הוא, שיזכו לעלות ולהתעלות בתורה ויראת שמים, כשאיפת לבבם הטהור, מתוך הצלחה וסייעתא דשמיא, אכ"ר.

בברכת ק"ל בריא ואלא הלאה - הוצרבת

הצטרף עכשיו ללימוד היומי בתורה הקדושה עם פירושי רש"י קו 'קול התורה' שמעו ותחי נפשכם!

02.500.20.18

להצטרפות לקבלת הגיליון השבועי בדוא"ל

ולפניות בנושא העלון ניתן לשלוח בקשה

למייל: GTS025002018@GMAIL.COM

